

<https://www.digitalvscorrupt.eu>

Co-funded by
the European Union

PAKETA E MJETEVE

PËR RAPORTIMIN E KORRUPSIONIT NË SEKTORIN PUBLIK

Zhvilluar në kuadër të projektit "Me digjitalizim kundër korrupsionit"
(Erasmus+)

Dhjetor 2025

ERASMUS-YOUTH-2023-CB

Emri i projektit: "With Digitalisation Versus Corruption" në kuadër të programit Erasmus Youth 2023 - Ndërtimi i kapaciteteve në fushën e rinisë - Ballkani Perëndimor.

Numri i projektit: 101131572

Projekti "With Digitalisation Versus Corruption" bashkëfinancohet nga Bashkimi Evropian.

Koordinator:

NVO Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturno-obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA ME) – Montenegro

Organizatrat pjesëmarrëse:

- Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobrazevalne programe in tehnologijo EPEKA, socialno podjetje (EPEKA SI) – Sllovenia
- Phiren amenca international network (Phiren amenca) – Belgjikë
- Privatna nauchna ustanova institute za primeneti istrazuvanja za biznis Skopje (IARB) – Republika e Maqedonisë së Veriut
- Gagnsaei samtök gegn spillingu (TI-IS) – Islandë
- Qendra open doors (OPEN DOORS) – Shqipëri
- EPEKA Berlin EV (EPEKA BERLIN EV) – Gjermani
- Europe for you, z.s. (EUROPE FOR YOU) – Çeki
- Center for education and training Prizren (CET-PRIZREN) – Kosovë
- Scientific and research association for art, cultural an educational programmes and technology EPEKA (EPEKA Serbia) – Serbi
- Fundacija europejski instytut outsourcingu (EOIF) – Poloni
- Udruženje Akustikum - muzicka omladina JMBH (AKUSTIKUM) – Bosnjë dhe Hercegovinë
- Lxkia izcilik ve doga sporlari kulubu dernegi (LIDOSK) – Turqi
- Arcigay (ACIGAY APS) – Itali
- Transparency International Islandija (TI-IS) – Islanda
- Skupnost Občin Slovenije - Sllovenia
- Institut Jožef Stefan - Sllovenia

Autori:

- Scientific and research association for art, cultural an educational programmes and technology EPEKA (EPEKA Serbia) – Serbi
- NVO Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturno-obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA ME) – Montenegro
- Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobrazevalne programe in tehnologijo EPEKA, socialno podjetje (EPEKA SI) – Sllovenia
- Transparency International Islandija (TI-IS) – Islanda

MOHIM PËRGJEGJËSIE

Informacionet dhe pikëpamjet e paraqitura në këtë Paketë mjetesh janë të Institutit për Kërkime të Aplikuara për Biznes dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht opinionin zyrtar të Bashkimit Evropian apo të ndonjë institucioni tjetër financues. As institucionet e Bashkimit Evropian dhe as ndonjë person që vepron në emër të tyre nuk mund të mbahen përgjegjës për përdorimin që mund t'i bëhet informacionit të përfshirë këtu.

përmbajtja

04	HYRJE	13	KANALET ZYRTARE DHE MJETET DIGJITALE PËR RAPORTIM
06	TË KUPTUARIT E KORRUPSIONIT NË SEKTORIN PUBLIK	15	ROLI I SHOQËRISË CIVILE DHE SEKTORIT PUBLIK
09	RAPORTIMI I KORRUPSIONIT: PARIME DHE KORNIZA	16	PËRFUNDIM
11	SI TË RAPORTOHET KORRUPSIONI NË SEKTORIN PUBLIK	17	ANEKS

HYRJE

Rreth projektit

DigitalVScorrupt është një projekt Erasmus+ për ndërtimin e kapaciteteve në fushën e rinisë, i fokusuar në forcimin e ndërgjegjësimit kundër korrupsionit, shkrim-leximit digjital dhe angazhimit qytetar në Bashkimin Evropian dhe Ballkanin Perëndimor. Objektivi kryesor është lufta kundër korrupsionit përmes mjeteve digjitale, të nxënimit ndërsektorial dhe fuqizimit të rinjve, punëtorëve rinorë, aktorëve të shoqërisë civile dhe udhëheqësve të komunitetit.

Korrupsioni është një fenomen kompleks shoqëror, politik dhe ekonomik që dobëson institucionet demokratike, shtrembëron vendimmarrjen publike, zvogëlon besimin tek autoritetet dhe minon kohezionin shoqëror. Në sektorin publik, korrupsioni ndikon drejtpërdrejt në cilësinë e shërbimeve, qasjen e barabartë në të drejta dhe përdorimin e drejtë të burimeve publike.

Projekti mbështet aktivitete të nxënimit joformal, trajnim praktik, ngritje të vetëdijes dhe zhvillim të mjeteve të lehta për përdorim që ndihmojnë njerëzit të identifikojnë, parandalojnë dhe raportojnë korrupsionin në mënyrë të përgjegjshme dhe të sigurt.

Fushat e trajnimit të trajtuara nga projekti përfshijnë:

- të kuptuarit e korrupsionit, integritetit dhe llogaridhënies në institucionet publike;
- kornizat ligjore kombëtare dhe ndërkombëtare për antikorrupsionin dhe mbrojtjen e sinjalizuesve;
- identifikimin e rreziqeve të korrupsionit dhe masave parandaluese në praktikën institucionale;
- përdorimin e mjeteve digjitale, mekanizmave të raportimit dhe kanaleve të sigurta të komunikimit;
- metodat ndërvepruese si punëtori, simulime, lojëra me role dhe të nxënimit përmes rasteve.

HYRJE

Rreth Paketës së mjeteve

Kjo Paketë mjetesh ofron udhëzime praktike për njohjen dhe raportimin e korrupsionit në sektorin publik. Ajo është krijuar për të rinjtë, punëtorët rinorë, organizatat e shoqërisë civile, zyrtarët publikë, edukatorët dhe palët e tjera të interesuara që dëshirojnë të forcojnë transparencën, llogaridhënien dhe sjelljen etike në jetën publike.

Qëllimi i saj është të shpjegojë se si mund të duket korrupsioni në sektorin publik, ku shfaqet zakonisht, si ndikon te institucionet dhe komunitetet dhe çfarë hapash mund të ndërmarrin individët për ta raportuar atë në mënyrë të sigurt dhe efektive.

Paketa mund të përdoret si:

- udhëzues praktik për të kuptuar dhe raportuar korrupsionin në institucionet publike;
- burim trajnimi dhe lehtësimi për punëtorë, sesione studimore dhe ngjarje ndërgjegjëse;
- dokument referues për organizatat dhe institucionet që kërkojnë të përmirësojnë kulturën e integritetit dhe praktikën e raportimit.

TË KUPTUARIT E KORRUPSIONIT NË SEKTORIN PUBLIK

Korrupsioni në sektorin publik nënkupton keqpërdorimin e detyrës publike, autoritetit, burimeve ose procedurave për përfitim privat. Ai mund të përfshijë para, dhurata, favore, ndikim politik, lidhje familjare ose përparësi të tjera që ndërhyjnë në vendimmarrjen e drejtë dhe të ligjshme.

Meqenëse institucionet publike menaxhojnë burime të përbashkëta dhe ofrojnë shërbime thelbësore, korrupsioni në këtë sektor ka pasoja veçanërisht serioze për buxhetet, besueshmërinë institucionale, besimin e qytetarëve, barazinë para ligjit dhe qasjen në shërbime.

1. Llojet e korrupsionit

Lloji i korrupsionit	Përshkrimi	Shembull
Ryshfeti	Ofrimi, dhënia ose marrja e parave, dhuratave apo favoreve për të ndikuar në një akt ose vendim zyrtar.	Një qytetar paguan një zyrtar për të përshpejtuar një leje.
Keqpërdorimi i detyrës	Përdorimi i autoritetit publik për përfitim personal, politik ose financiar.	Një zyrtar drejton burimet komunale për të përfituar një kontakt privat.
Konflikti i interesit	Interesi personal, familjar ose politik ndërhyr në detyrën publike të paanshme.	Vendimmarrësi ia jep kontratën kompanisë së një të afërmi.
Nepotizmi dhe favorizimi	Trajtim i privilegjuar bazuar në lidhje personale dhe jo në meritë apo rregulla.	Institucioni punëson një mik pa proces të drejtë rekrutimi.
Përvetësimi ose keqpërdorimi i fondeve publike	Vjedhja, devijimi ose përdorimi i padrejtë i parave, asetëve apo pajisjeve publike.	Linjat buxhetore manipulohen për të mbuluar shpenzime private.
Manipulimi i prokurimit / marrëveshjet e fshehta	Manipulimi i tenderëve publikë, specifikimeve ose kritereve të vlerësimit për të favorizuar një ofertues.	Tenderi hartohet në mënyrë që vetëm furnizuesi i preferuar të kualifikohet.

Tabela më poshtë lidh format e zakonshme të korrupsionit me rreziqet kryesore dhe qasjet parandaluese:

Lloji	Përshkrimi	Rreziku tipik	Masat parandaluese
Ryshfeti	Përfitime të padrejta ndikojnë vendimet zyrtare	Trajtim i pabarabartë	Rregulla për dhurata, mbikëqyrje, kanale raportimi
Keqpërdorimi i detyrës	Autoriteti përdoret për përfitim personal	Vendime të shtrembëruara	Mandate të qarta, auditime, mbikëqyrje
Konflikti i interesit	Interesi personal ndikon në detyrë	Rezultate të njëanshme	Rregulla deklarimi, procedura për përjashtim
Nepotizmi / favorizimi	Lidhjet zëvendësojnë meritën	Rekrutim i padrejtë	Punësim transparent, vëzhgues të jashtëm
Keqpërdorimi i fondeve	Paratë publike devijohen ose fshihen	Humbje financiare	Kontrolle buxhetore, kontrolle prokurimi
Manipulimi i tenderëve	Konkurrenca kufizohet	Vlerë e dobët për paranë publike	Tenderë të hapur, dokumentim, rishikim

2. Fushat kryesore të rrezikut

2. Fushat kryesore të rrezikut

Rreziqet e korrupsionit shpesh shfaqen aty ku zyrtarët ushtrojnë diskrecion, ku procedurat janë të ndërlikuara ose të monitoruara dobët, ose ku transparencja është e dobët. Institucionet publike mund t'i ulin këto rreziqe përmes rregullave të qarta, dokumentimit, mekanizmave të llogaridhënies, digjitalizimit dhe një kulture të fortë integriteti.

- Prokurimi publik dhe tenderimi, veçanërisht kur specifikimet, kriteret e vlerësimit ose ndryshimet e kontratës nuk justifikohen mirë;
- Licencat, lejet dhe inspektimet, ku trajtimi i shpejtë ose i favorshëm mund të shkëmbehet me përfitime të padrejta;
- Rekrutimi, promovimi dhe emërimet publike, ku merita zëvendësohet nga besnikëria politike ose personale;
- Buxhetimi, grantet, subvencionet dhe shpenzimet publike, ku burimet mund të devijohen ose të ndahen pa kriteret transparente;
- Ofrimi i shërbimeve publike, përfshirë shërbimet sociale, shëndetësinë, strehimin dhe arsimin;
- Planifikimi urban, përdorimi i tokës dhe vendimet infrastrukturore.

3. Ndikimi i korrupsionit në sektorin publik

Korrupsioni në institucionet publike prek jo vetëm ata që janë drejtpërdrejt të përfshirë, por edhe publikun e gjerë që varet nga rregullat e drejta, institucionet e besueshme dhe qasja e barabartë në shërbime. Kur integriteti dobësohet, bie besimi publik dhe rritet pabarazia shoqërore.

- Shpenzim i kotë i fondeve publike dhe vlerë më e ulët për para;
- Cilësi më e ulët e shërbimeve publike dhe qasje e vonuar për qytetarët;
- Erozion i besimit në institucione, demokraci dhe sundim të ligjit;
- Demoralizim i stafit të ndershëm brenda institucioneve;
- Pabarazi, përjashtim dhe cenueshmëri më e madhe e qytetarëve dhe komuniteteve.

RAPORTIMI I KORRUPSIONIT: PARIME DHE KORNIZA

Raportimi i korrupsionit është një nga mënyrat më efektive për të mbështetur transparencën, llogaridhënien dhe integritetin në sektorin publik. Mekanizmat e qartë të raportimit u mundësojnë institucioneve të zbulojnë keqgjërit, të mbrojnë interesin publik dhe të përmirësojnë besimin në administratën publike.

1. Parimet bazë të raportimit

- Konfidencialiteti: identiteti i raportuesit dhe informacioni i dhënë duhet të mbrohen gjatë gjithë procesit;
- Saktësia dhe mirëbesimi: raportet duhet të mbështeten në informacion faktik, të sigurtë dhe të verifikueshëm;
- Përgjegjësia: raportimi i korrupsionit është kontribut etik dhe qytetar për të mirën publike;
- Koha e duhur: shqetësimet duhet të ngriten sa më herët, para se dëmi të rritet ose provat të zhduken;
- Mbrojtja nga hakmarrja: askush nuk duhet të përballet me frikësim, diskriminim ose ndëshkim për raportim në mirëbesim.

2. Kornizat ndërkombëtare

Raportimi antikorrupsion në sektorin publik mbështetet nga korniza ndërkombëtare dhe rajonale që promovojnë integritetin, llogaridhënien dhe mbrojtjen e sinjalizuesve. Pikat më të rëndësishme të referencës përfshijnë:

- Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit (UNCAC);
- standardet e Këshillit të Evropës për parandalimin e korrupsionit, etikën dhe integritetin publik;
- punën e OECD-së për integritetin publik, transparencën dhe qeverisjen publike të përgjegjshme;
- standardet e Bashkimit Evropian për antikorrupsion dhe mbrojtje të sinjalizuesve;
- burimet e Transparency International dhe Regional Anti-Corruption Initiative (RAI).

3. Konteksti kombëtar dhe kornizat ligjore

Çdo vend ka rregullimet e veta ligjore dhe institucionale për pranimin dhe përpunimin e raporteve të korrupsionit në sektorin publik. Këto mund të përfshijnë agjenci antikorrupsion, shërbime të prokurorisë, njësi policore, institucione të ombudspersonit, zyra të brendshme integriteti, inspektorate dhe organe auditimi.

Procedurat ndryshojnë nga vendi në vend, por shumica e sistemeve përfshijnë tre elemente të përbashkëta: një autoritet kompetent, një procedurë raportimi dhe një formë mbrojtjeje për raportuesit që veprojnë në mirëbesim.

Përdoruesit e kësaj Pakete mjetesh duhet gjithmonë të konsultojnë legjislacionin më të fundit kombëtar, dokumentet udhëzuese dhe platformat zyrtare online në vendin e tyre për të konfirmuar ku dhe si duhet dorëzuar raporti.

SI TË RAPORTOHET KORRUPSIONI NË SEKTORIN PUBLIK

Raportimi i korrupsionit kërkon përgatitje të kujdesshme, informacion të saktë dhe veprim të përgjegjshëm. Procesi duhet të udhëhiqet nga konfidencialiteti, respektimi i procedurave ligjore dhe fokusi te informacioni faktik, jo te supozimet.

Hapi	Veprimi	Këshilla kryesore
1	Identifikoni aktivitetin e dyshimtë	Shënoni faktet, datat dhe kontekstin
2	Mblidhni dhe siguron informacionin	Mbani kopjet në mënyrë të sigurt dhe të rregullt
3	Zgjidhni kanalin e duhur të raportimit	Verifikoni mandatin zyrtar
4	Dorëzoni raportin	Jini të qartë, objektive dhe koncize
5	Ndiqni rastin dhe mbani shënime	Ruani numrat referues dhe përgjigjet

1. Udhëzues hap pas hapi

Hapi 1: Identifikoni aktivitetin e dyshimtë

Njihni shenjat paralajmëruese si vendimet e parregullta të prokurimit, urgjenca e pashpjegueshme, dokumentacioni i munguar, favorizimi i përsëritur, presioni për të anashkaluar procedurat, konfliktet e interesit ose lëvizjet e pazakonta financiare. Sigurohuni që vëzhgimet tuaja të bazohen në fakte konkrete dhe jo vetëm në thashetheme.

Këshillë: Nëse nuk jeni të sigurt, shënoni çfarë ndodhi, kur ndodhi dhe kush ishte i përfshirë. Edhe shënimet e shkurtra mund të ndihmojnë në identifikimin e një modeli.

Hapi 2: Mblidhni dhe dokumentoni informacionin

Mblidhni informacione përkatëse si datat, emrat, pozitat, departamentet, vendimet, korrespondencën, faturat, regjistrat e prokurimit ose pamjet e ekranit. Ruajeni informacionin në mënyrë të sigurt dhe mos ndryshoni dokumentet origjinale.

Këshillë: Informacioni i organizuar dhe me data të sakta e bën raportin më të besueshëm dhe më të lehtë për shqyrtim.

Hapi 3: Identifikoni kanalin e përshtatshëm të raportimit

Përcaktoni cili autoritet ose mekanizëm është përgjegjës. Ky mund të jetë agjencia antikorrupsion, zyra e brendshme e etikës, ombudspersoni, inspektorati, prokurori, njësia policore ose një organ tjetër kompetent. Nëse raportimi i brendshëm mund t'ju ekspozojë ndaj rrezikut, shqyrtoni një kanal të jashtëm të sigurt kur ekziston.

Këshillë: Para dorëzimit, konfirmoni se kanali është zyrtar, i sigurt dhe kompetent për ta pranuar raportin tuaj.

Hapi 4: Dorëzoni raportin qartë dhe saktë

Përdorni formularë ose platforma zyrtare sa herë që është e mundur. Paraqitni faktet në rend kronologjik, shpjegoni pse sjellja duket e papërshtatshme dhe bashkëngjitni ose përshkruani materialin mbështetës. Shmangni gjuhën emocionale, sulmet personale ose përfundimet e pambështetura.

Këshillë: Një raport i qartë dhe objektiv përpunohet më lehtë dhe ka më shumë gjasa të merret seriozisht.

Hapi 5: Ndiqni rastin dhe mbani shënime

Pas dorëzimit, mbani konfirmimet, numrat e rastit, datat dhe çdo komunikim që merrni. Nëse nuk jepet përgjigje brenda një kohe të arsyeshme, përdorni kanalet zyrtare të ndjekjes dhe dokumentoni përpjekjet tuaja.

Këshillë: Një regjistër i thjeshtë i mesazheve dhe përgjigjeve ju ndihmon të ndiqni rastin dhe të mbron pozicionin tuaj.

2. Këshilla për raportim të sigurt dhe të përgjegjshëm

- Përdorni kanale, faqe interneti dhe kontakte zyrtare dhe të verifikuara;
- Shmangni diskutimin publik të rastit ose ndarjen e informacionit të ndjeshëm në rrjete sociale;
- Preferoni pajisje dhe lidhje interneti të sigurta kur trajtoni dokumente ose dorëzoni raporte;
- Mos redaktoni dhe mos manipuloni provat; ruani dosjet dhe mesazhet origjinale sa herë që është e mundur;
- Kërkoni mbështetje nga ekspert ligjor, OShC, përfaqësues sindikal ose organ i besueshëm integriteti nëse rasti është i ndjeshëm ose keni frikë nga hakmarrja.

KANALET ZYRTARE DHE MJETET DIGJITALE PËR RAPORTIM

Kanalet e qasshme, transparente dhe të sigurta të raportimit janë thelbësore për punën efektive antikorrupsion. Edhe pse rregullimet institucionale ndryshojnë sipas vendeve, logjika kryesore është e ngjashme: raportet duhet të dorëzohen organit që ka mandatin ligjor për të pranuar, vlerësuar, hetuar ose referuar rastet.

1. Kanalet zyrtare të raportimit

Kanali	Përparësitë	Kufizimet	Opsioni anonim
Agjencia / komisioni antikorrupsion	Mandat dhe ekspertizë e specializuar	Procesimi mund të jetë më i ngadaltë	Shpesh po
Policia / Prokuroria	Fuqitë e forta hetimore	Dukshmëri më e lartë për rastet penale	Rrallë ose e kufizuar
Zyra e brendshme e integritetit / etikës	Përgjigje e shpejtë e brendshme dhe veprim korigjues	Konflikt i mundshëm interesi	Varet nga institucioni
Ombudspersoni / inspektorati / organi i auditimit	I dobishëm për keqadministrim dhe çështje sistemike	Mund të mos trajtojë të gjithë elementët penalë	Ndonjëherë
OShC ose organizata për mbështetje ligjore	Udhëzim, mbështetje dhe referim	Nuk kanë fuqi të drejtpërdrejtë zbatimi	Shpesh po

Llojet kryesore të kanaleve zyrtare përfshijnë:

- Agjencitë ose komisionet kombëtare antikorrupsion, të cilat shpesh pranojnë raporte përmes formularëve online, linjave telefonike ose dorëzimit të drejtpërdrejtë;
- Zyrat e prokurorit publik dhe autoritetet policore, sidomos kur përfshihet ryshfeti, mashtrimi, përvetësimi ose sjellje tjetër penale;
- Mekanizmat e brendshëm institucionalë si zyrtarët e etikës, njësitë e integritetit, organet disiplinore ose departamentet e auditimit të brendshëm;
- Institucionet e ombudspersonit, inspektoratet dhe institucionet supreme të auditimit;
- Organizatat e shoqërisë civile që ofrojnë këshilla, orientim ligjor, mbështetje për dokumentim dhe referim te autoriteti i duhur.

2. Mjetet digjitale të raportimit

Digjitalizimi mund ta bëjë raportimin e korrupsionit më të shpejtë, më të sigurt dhe më të qashtëm. Mjetet online dhe mobile ulin barrierat gjeografike, mbështesin dokumentimin dhe mund të forcojnë gjurmueshmërinë kur institucionet i përdorin siç duhet.

- Portale zyrtare online të raportimit të menaxhuara nga agjenci antikorrupsion ose institucione publike;
- Aplikacione mobile ose formularë të sigurt në internet të përdorur nga organet raportuese ose OShC të besueshme;
- Linja emaili dhe formularë kontakti në faqet e internetit të institucioneve;
- Sisteme të e-prokurimit dhe të të dhënave të hapura që lejojnë shënimin dhe monitorimin e parregullsive;
- Sisteme të sigurt, të enkriptuara ose rezistente ndaj manipulimit që mbrojnë provat e dorëzuara dhe regjistrat e qasjes.

3. Si të përdoren mjetet digjitale në mënyrë të sigurt

- Verifikoni që platforma është zyrtare dhe përdor lidhje të sigurt, për shembull HTTPS dhe domen të njohur institucional;
- Shmangni Wi-Fi publik kur dërgoni dokumente të ndjeshme;
- Ruani konfirmimet, shenjat kohore dhe numrat referues;
- Mos publikoni pamje ekrani, emra ose detaje konfidenciale online;
- Lexoni njoftimin e privatësisë për të kuptuar se si do të përpunohet dhe mbrohet informacioni juaj.

4. Studim rasti: Raportimi i korrupsionit në një institucion publik

Një punonjës komunal vuri re parregullsi në një procedurë të vogël të prokurimit publik për pajisje zyre. Një ofertues trajtohej në mënyrë të favorshme megjithëse dokumentacioni ishte i paplotë dhe çmimi dukshëm më i lartë. Punonjësi vuri re edhe ndryshime të minutës së fundit në dokumentacion dhe presion informal për të mos e vënë në dyshim procesin.

Pas mbledhjes së kopjeve të dokumentacionit, shënimeve të vlerësimit dhe email-eve përkatëse, punonjësi dorëzoi raport përmes kanalit të brendshëm të integritetit dhe më vonë ndau të njëjtin informacion me autoritetin kombëtar antikorrupsion.

Rezultati: Rishikimi konfirmoi manipulimin e prokurimit dhe konfliktin e interesit që përfshinte një menaxher dhe ofertuesin e preferuar. U vendosën masa korigjuese disiplinore, tenderi u anulua dhe institucioni rishikoi procedurat e prokurimit dhe dokumentimit.

Mësimet kryesore të nxjerra:

- Dokumentimi i hershëm i shenjave paralajmëruese është thelbësor;
- Kanalet e sigurt të brendshme mund të ulin rrezikun e menjëhershëm për stafin;
- Mbikëqyrja e jashtme bëhet thelbësore kur paanshmëria e brendshme është e pasigurt;
- Mbajtja e mirë e të dhënave forcon si parandalimin ashtu edhe llogaridhënien.

ROLI I SHOQËRISË CIVILE DHE SEKTORIT PUBLIK

Parandalimi dhe raportimi i korrupsionit në sektorin publik kërkon bashkëpunim ndërmjet institucioneve, shoqërisë civile, komuniteteve dhe palëve të tjera të interesuara. Transparenca është më e fortë kur mekanizmat formalë të llogaridhënies kombinohen me angazhim aktiv publik dhe monitorim të pavarur.

1. Roli i organizatave të shoqërisë civile (OShC)

- ngritja e vetëdijes për koston shoqërore të korrupsionit dhe rëndësinë e integritetit;
- mbështetja e qytetarëve, të rinjve dhe punëtorëve që duan të raportojnë korrupsion ose të kuptojnë të drejtat e tyre;
- monitorimi i shpenzimeve publike, prokurimit dhe performancës institucionale;
- lehtësimi i dialogut ndërmjet komuniteteve dhe institucioneve;
- zhvillimi i mjeteve edukative dhe digjitale që e bëjnë raportimin më të lehtë dhe më të sigurt.

2. Roli i institucioneve publike

- vendosja e rregullave të qarta të etikës, standardeve për konfliktin e interesit dhe procedurave të raportimit;
- sigurimi që stafi të kuptojë si të identifikojë, parandalojë dhe raportojë rreziqet e korrupsionit;
- përpunimi i raporteve shpejt, paanshëm dhe në përputhje me ligjin;
- mbrojtja e raportuesve nga hakmarrja dhe komunikimi i masave mbrojtëse në dispozicion;
- përdorimi i auditimeve, të dhënave të hapura, mjeteve digjitale dhe komunikimit publik për të forcuar llogaridhënien.

3. Bashkëpunimi shumëpalësh

Përpjekjet e qëndrueshme antikorrupsion varen nga bashkëpunimi ndërmjet institucioneve publike, OShC-ve, aktorëve arsimorë, gazetarëve, organeve mbikëqyrëse dhe komunitetit të gjerë. Ky bashkëpunim mund të përfshijë fushata ndërgjegjësuese, iniciativa për të dhëna të hapura, aktivitete trajnimi, standarde të përbashkëta integriteti dhe partneritete lokale ose rajonale për transparencë.

PËRFUNDIM

Raportimi i korrupsionit nuk është vetëm akt llogaridhënieje; ai është gjithashtu një kontribut domethënës për institucione publike të drejta, transparente dhe të besueshme. Duke njohur rreziqet, dokumentuar shqetësimet me kujdes dhe përdorur kanale të sigurta raportimi, individët dhe organizatat mund të ndihmojnë në mbrojtjen e burimeve publike, forcimin e qeverisjes demokratike dhe promovimin e trajtimit të barabartë.

Lufta kundër korrupsionit në sektorin publik kërkon më shumë se rregulla. Ajo kërkon ndërgjegjësim, integritet, reagim institucional dhe përkushtim të përbashkët ndaj interesit publik. Mjetet digjitale dhe mekanizmat e qasshëm të raportimit mund ta mbështesin këtë proces, por vlera e tyre varet nga përdorimi i përgjegjshëm, mbrojtjet ligjore dhe bashkëpunimi ndërmjet sektorëve.

Kjo Paketë mjetesh është prandaj një udhëzues praktik dhe një thirrje për veprim: të identifikohen keqbërjet, të raportohen me përgjegjësi dhe të kontribuohet në një kulturë ku shërbimi publik mbështetet në ndershmëri, drejtësi dhe llogaridhënie.

ANEKS

MODEL PËR RAPORTIMIN E KORRUPSIONIT NË SEKTORIN PUBLIK

Ky aneks ofron një model të thjeshtë që mund të përshtatet me kontekstin kombëtar dhe nevojat organizative, përveç rasteve kur ekziston tashmë një formular raportimi i përcaktuar me ligj. Ai mund të përdoret nga qytetarë, punonjës publikë, OShC ose palë të tjera për të raportuar korrupsion të dyshuar në mënyrë të strukturuar dhe të qëndrueshme.

Seksioni	Detajet që duhet të jepen
1. Data dhe vendi i incidentit	Kur dhe ku ndodhi akti i dyshuar?
2. Institucioni ose organi publik i përfshirë	Specifikoni institucionin, zyrën, departamentin ose autoritetin përkatës, nëse dihet.
3. Përshkrimi i aktit të dyshuar të korrupsionit	Jepni një përmbledhje të qartë dhe faktike të asaj që ndodhi.
4. Individët ose departamentet e përfshira	Shënoni emra, funksione, pozita ose departamente, nëse është e mundur.
5. Provat e disponueshme	Bashkëngjitni ose përshkruani dokumente, pamje ekrani, mesazhe, fotografi, regjistra financiare ose materiale të tjera mbështetëse.
6. Ndikimi ose dëmi i mundshëm	Përshkruani pasojat e mundshme financiare, etike, shoqërore ose institucionale.
7. A është raportuar më parë?	Po / Jo. Nëse po, specifikoni kur, ku dhe me çfarë rezultati.
8. Informacion për raportuesin (opsionale)	Emri, organizata, kontaktet dhe metoda e preferuar e kontaktit. Raportimi anonim mund të jetë i mundur në varësi të ligjit kombëtar dhe platformës.
9. Institucioni ose autoriteti pranues	Emri i organit antikorrupsion, institucionit, OShC-së ose autoritetit tjetër që pranon raportin.
10. Data e dorëzimit / numri referues	Plotësohet nga autoriteti pranues ose gjenerohet nga platforma.

Prezantimi i organizatave pjesëmarrëse dhe përfaqësuesve të tyre në projekt

Titulli	Organizata	Rol
Zoran Dabetic	EPEKA Montenegro	Koordinatori
Nermina Simoncic	EPEKA Sllovenia	Koordinatori
Stefan Simoncic	EPEKA Sllovenia	Koordinatori
Matej Tisaj	EPEKA Serbi	Koordinatori
Milica Nedeljkovic	EPEKA Serbi	Ndihmës Koordinator
Belma Muratovic	EPEKA Montenegro	Ndihmës Koordinator
Jerica Lorenci	EPEKA Sllovenia	Ndihmës Koordinator
Atli Thor Fanndal	TRANSPARENCY INTERNATIONAL Islanda	Ndihmës Koordinator

PARTNERËT

EPEKA Montenegro (organizata udhëheqëse)

Shoqata Shkencore Kërkimore për Art, Programe Kulturore, Arsimore dhe Teknologji EPEKA (Mali i Zi) vepron në Berane, një zonë rurale me papunësi të lartë të të rinjve dhe qasje të kufizuar në arsimin joformal. Në kuadër të DigitalVSCorrupt, ajo koordinon zbatimin e përgjithshëm, menaxhimin dhe monitorimin, dhe udhëheq punëtoritë kombëtare për ndërtimin e kapaciteteve të fokusuar në transparencën e mbështetur nga TIK dhe ndërgjegjësimin komunitar në Mal të Zi.

EPEKA Slovenia

Një ndërmarrje sociale joqeveritare aktive në qytetarinë e BE-së, punën rinore dhe përfshirjen. EPEKA Slloveni bashkë-organizon nisjen e partnerëve, mbështet menaxhimin dhe bashkë-zhvillon Modulin e transparencës të bazuar në TIK të frymëzuar nga modeli ERAR; ajo gjithashtu pret konferencën përfundimtare dhe mbështet diseminimin në nivel BE-je.

EPEKA Serbia

OJQ e fokusuar te të rinjtë nga Nishi me përvojë të fortë në mobilitet dhe përfshirje (duke përfshirë të rinjtë romë dhe migrantë). Në projekt, EPEKA Serbi bashkë-udhëheq trajnimet, mbështet dialogun rinor Kosovë–Serbi përmes aktiviteteve të përbashkëta me CET Prizren dhe piloton fushatë lokale mbi integritetin në shërbimet publike.

CET Prizren (Kosovë)

Qendra për Edukim dhe Trajnim Prizren promovon vlerat demokratike dhe pjesëmarrjen e të rinjve. Në DigitalVSCorrupt ajo bashkë-dizajnon përmbajtje trajnimi miqësore për të rinjtë, bashkë-organizon punëtorin për ndërtimin e kapaciteteve në Kosovë dhe bashkëpunon me EPEKA Serbi për të forcuar besimin, dialogun dhe njohuritë antikorupsion te të rinjtë.

Phiren Amenca (Belgjikë)

Rrjet ndërkombëtar rinor rom me kapacitet të fortë informimi dhe avokimi. Udhëheq diseminimin në nivel BE-je, mbështet masat e përfshirjes në të gjitha aktivitetet dhe mentoron ekipet e fushatave rinore për të arritur audiencë të ndryshme me narrativa përfshirëse.

Transparency International Island

Sjell ekspertizë globale kundër korrupsionit, mjete praktike për hartëzimin dhe raportimin e rrezikut, dhe bashkë-autorizon seksionet e manualit të punës rinore mbi korrupsionin në institucionet publike dhe rrugët e llogaridhënies.

Институт за применети истражувања за бизнис (Македonia e Veriut)

Mbështet fushën "Korrupsioni në biznes" me seanca mbi rreziqet e prokurimit, konfliktet e interesit dhe zotimet e integritetit të NVM-ve. Bashkë-organizon punëtori kombëtare me dhoma/ndërmarrës.

QENDRA Open Doors (Shqipëri)

Një qendër e shoqërisë civile e orientuar drejt të rinjve që angazhon komunitetet në arsimin joformal dhe veprimin qytetar. Udhëheq punëtori për ndërtimin e kapaciteteve në Shqipëri dhe kontribuon me studime rastesh mbi integritetin e shërbimeve lokale.

Europe for You (Çeki)

Mbështet komunikimin, dizajnimin e fushatave dhe formatet krijuese të diseminimit.

FEIO (Poloni)

Fondacion edukimi/informimi që kontribuon në dizajnimin e aktiviteteve të bazuara në kërkim, anketa të shpejta dhe mjete vlerësimi para/pas të përshtatshme për mjediset rinore.

AKUSTIKUM (Bosnjë dhe Hercegovinë)

Organizatë kulturore që përdor media kreative dhe Metoda audio-vizuale. Bashkë-udhëheq tri rezultatet "simulim video" (sektori publik, biznesi, sinjalizimi), duke përfshirë krijimin e skenarëve vizualë dhe bashkë-krijimin me të rinjtë.

LIDSK (Turqi)

Organizatë për zhvillimin e të rinjve që fokusohet në aftësitë qytetare dhe dialogun. Pret punëtori për ndërtimin e kapaciteteve në Turqi dhe kontribuon me Metoda lehtësimi për grupe të ndryshme.

Arcigay (Itali)

Organizatë kombëtare e shoqërisë civile me ekspertizë në edukimin e bazuar në të drejta dhe lehtësimin e hapësirave të sigurta. Kontribuon me strategji përfshirjeje, protokolle etike dhe mesazhe fushatash mbi barazinë dhe integritetin.

Të gjithë partnerët bashkëpunojnë përmes thirrjeve mujore koordinuese, shablloneve të përbashkëta dhe vizitave të përbashkëta monitoruese.

<https://www.digitalvscorrupt.eu>

Co-funded by
the European Union

DIGITAL VS CORRUPT

